METSÄTALOUS

Liiteri saisi olla tontilla yhtä pakollinen kuin tulisijakin on uusien talojen pirteissä. **POLTTOPUU-URAKOITSIJA PENTTI PEKKALA, SIMO**

Klapikauppiaiden tavara jo vähissä

Polttopuukauppa käy kuumana myös tänä talvena. Klapit ovat kortilla, ja moni halkovaja on jo tyhjentynyt. Ainoastaan pääkaupunkiseudulla klapien menekki on ollut odotettua heikompaa.

Klapikauppa on käynyt tänäkin talvena niin hyvin, että pienimpien toimijoiden tavara on loppunut tai loppumassa.

”Kolmeen vuoteen ei ole ylivuotisia klapeja jäänyt”, seinäjokelainen **Erkki Mäntyharju** sanoo.

Hän on tehnyt klapeja myyntiin 25 vuotta. Kolme vuotta hän on kaupannut tavaraa metsäkeskusten luoman sähköisen Halkoliiteri-kauppapaikan kautta.

Viime talvena klapit loppuivat jo ennen joulua. Täksi talveksi Mäntyharju nosti kuutiohintaa viidellä eurolla. Kauppa on silti käynyt hyvin.

Kaikki myymänsä klapit Mäntyharju vie asiakkaille. Kuljetuksen järjestäminen tietää sitä, että kauppa tehdään puhelimessa, ei sähköisesti.

Mäntyharju myy myös metrisiä halkoja. Moni asiakas ostaa niitä ja katkaisee halot sähkösahalla autokatoksessa.

Raumalaisen **Juha Huhtamäen** klapit on tältä talvelta myyty. Viimeiset klapit Huhtamäki myi vuodenvaihteessa.

”Minulle klapikauppa on pientä lisätienestiä. Tavara loppuu yleensä jo ennen joulua”, Huhtamäki sanoo.

Omasta metsästä koivua ei joka vuosi saa. Järkevään hintaan sitä on vaikea ostaa.

”Keväällä on tarkoitus tehdä lisää klapeja”, Huhtamäki lupaa.

Sekapuu käy myös kaupaksi

Pirkanmaalla klapikauppaa tekevä **Heikki Wallenstjerna** sanoo, että sekapuu menee kaupaksi aika hyvin. ”Halpa erä menee kaupaksi, olipa se mitä hyvänsä.”

Wallenstjernan mielestä koivu ei ole ainoa autuaaksitekevä polttopuu. Joissakin tulisijoissa sekapuu voi olla jopa koivua parempi.

33-senttistä klapia kysytään eniten.

Wallenstjernalla on klapien kuivatukseen sopiva hallikin, mutta valtaosa polttopuista kuivuu auringon ja tuulen avulla.

Yli 50 vuotta klapikauppaa tehneen Wallenstjernan terminaali on Hämeenkyrössä, ja Tampereella on noutopiste.

Useimmat asiakkaat havahtuvat tilaamaan klapeja lisää vasta sitten, kun viimeiset ovat jo uunissa. Ennakointi antaisi klapien toimittajille pelivaraa.

Kiteeltä Keravalle

Keravalainen Kiinteistöhuolto Toivanen välittää Kiteellä pilkottuja ja kuivattuja Karjalan Takkapuu Oy:n klapeja.

Jorma Toivasen mukaan tavaraa on mennyt pari rekkakuormaa, kun kymmenen piti mennä. Toivasen varastossa on vielä klapeja, vaikka lähiseudun kilpailijoilta ne ovat jo loppuneet.

30 litran pahvipakkaus ei ollut toiveiden mukainen myyntivaltti. Eniten klapeja on saatu kaupaksi 250 litran säkeissä rivi- ja omakotiasukkaille.

Toivanen on pettynyt pääkaupunkiseudun klapikysyntään. Helsinkiläisten kaakeliuunit tuntuvat olevan pelkkiä koristeita.

Karjalan Takkapuu on perustettu noin vuosi sitten. Toimitusjohtaja **Martti Vuolle-Apiala** myöntää, että ensimmäinen vuosi on mennyt harjoitellessa.

”Etelä-Suomessa on klapeilla korkeampi hinta, mutta rahti Kiteeltä maksaa.”

Karjalan Takkapuun kolme osakasta istuvat keväällä alas miettimään, kannattaako bisnestä jatkaa.

REIJO VESTERINEN

KARI LINDHOLM

”Klapit ovat jo loppuneet monelta taloudelta. Talvikauden kysyntä kasvaa vuosi vuodelta”, kertoo Pentti Pekkala.

Klapit loppuivat jälleen kotitalouksista

KEMI

Kotitaloudet eivät ole ottaneet opikseen viime talvien kovista pakkasista. Koivuklapit hankitaan yhä useammin vasta keskellä kiivainta lämmityskautta.

”Monet heräävät ostoksille vasta, kun viimeiset klapit on poltettu. Olen joutunut jopa säännöstelemään myyntierien kokoa, että pilkettä riittäisi kaikille”, kertoo polttopuuurakoitsija **Pentti Pekkala** Simosta.

Pekkala purkaa kuormaa kemiläisen **Kari Malisen** omakotitalon pihamaalle. Malinen tilasi 35-senttisiä koivuklapeja viisi säkillistä.

”Poltan vuoden aikana 15–20 irtokuutiota klapeja keskuslämmitysuunissa ja varaavassa takassa. Lämmitän 1 800 litran vesivaraajan pari kertaa viikossa. Minulla ei ole metsää, ja vaikka olisikin, tuskin tekisin polttopuita itse”, sanoo Malinen.

Pilkkeen hinta nousuun

Luonnon kuivaamien klapien loputtua Pekkala toimittaa asiakkailleen alihankkijalta ostamaansa koneellisesti kuivatettua pilkettä.

”Kuivuri kuivattaa klapit nopeasti myyntikuntoon, mutta samalla nostaa kuutiohintaa lähes sadalla prosentilla. Oma kuivuri on hankintalistalla.”

Polttopuun hintaan tuo korotuspainetta myös dieselpolttoaineen hinnan nousu. Pekkalan tärkeintä markkina-aluetta on Kemi-Tornion seutukunta.

”Kuljetan pilkesäkit asiakkaiden pihoille kuormurilla. Määrä on lähes tuhat mottia vuodessa.”

Arvonlisäveron saisi poistaa

Ilman arvonlisäveroa toimivat klapitehtailijat sekoittavat Pekkalan mukaan alan hinnoittelua.

”Jos yrityksen tilikauden liikevaihto jää alle 8 500 euron vuodessa, ei alv-rekisteröintiä tarvita. Alalla lienee myös harmaita toimijoita”, Pekkala sanoo.

Alvittomat klapit myydään ulos halvemmalla, ja myös myyntikate on parempi kuin alv-velvollisilla urakoitsijoilla.

”Tämä polkee hintoja ja vaikeuttaa investointeja. Kotimainen bioenergia olisi syytä vapauttaa arvonlisäverosta. Se tukisi myös huonosti kannattavaa pienpuun korjuuta.”

Liitereitä harvoilla

Pekkala moittii nykyistä rakennussuunnittelua. ”Liiterit puuttuvat monilta pihoilta. Ne eivät kuulu talopaketteihin, eikä niiden hankintaa liioin suositella.”

Polttopuita säilytetään usein liian tiiviissä varastoissa ja toisinaan myös vastoin paloturvallisuusmääräyksiä.

”Liiteri saisi olla tontilla yhtä pakollinen kuin tulisijakin on uusien talojen pirteissä.”

Vaikka Pekkalan klapivaraston pohja pilkottaa, ja tuotannon käynnistämiseen olisi kysynnän edessä tarvetta, odottaa klapisavotta kevättä.

”Aloitan pilkkomisen maaliskuussa, kevättuulet kuivattavat klapit nopeasti. Suuri osa koivurangoista on peräisin Länsi-Pohjan metsänhoitoyhdistykseltä alueen yksityismetsistä.”

KARI LINDHOLM

Koneyrittäjät vaativat selkeyttä energiatukiin

Koneyrittäjät ry vaatii pienpuun energiatuen (petu) nopeaa kehittämistä. Koneyrittäjien mielestä tukipolitiikan tulisi olla pitkäjänteistä, ennustettavaa ja investointeihin kannustavaa, mutta nykyisellään näin ei ole.

Petun kielto EU:ssa johtaa siihen, etteivät uusiutuvan energian käytön tavoitteet toteudu. Se lisää epävarmuutta tulevasta ja vetää mattoa jo tehtyjen investointien alta.

Yli vuoden jatkunut epävarmuus ja odottelu uuden petutuen voimaantulosta on hidastanut markkinoiden kehittymistä. Suomessa on investoitu viime aikoina paljon puuta käyttäviin voimalaitoksiin ja energiapuun korjuuseen.

Kemeratuki ohjaa energiapuun korjuuta heikoimpiin ja kannattamattomimpiin kohteisiin. Määrärahojen loppuminen aina kesken vuotta on iso ongelma alan koneyrittäjille. Kemeran mukainen haketustukikin loppuu tähän vuoteen.

Koneyrittäjät peräänkuuluttavat päättäjiltä poliittista tahtoa ratkaista kemeravarojen puutteesta aiheutuvat ongelmat nopeasti.

MT

METSÄSTÄ LYHYESTI

Itävallassa ennätyshakkuut

Itävallassa hakattiin viime vuonna 20 miljoonaa kuutiometriä puuta, mikä on uusi ennätys.

Viidesosa määrästä korjattiin metsätuhojen vuoksi.

Hakkuut lisääntyivät edellisvuodesta 12 prosenttia. Lisäyksestä vastasivat ennen kaikkea pienet metsätilat, sanoo maan tuottajajärjestön johtaja **Felix Montecuccoli**.

Itävallan suurin kestävä hakkuumäärä on 22 miljoonaa kuutiota. Tämä ei riitä maan metsäteollisuuden tarpeisiin, joten se on riippuvainen myös puun tuonnista.

Osavaltio joutui sahan armoille

Oikeus määräsi saksalaisen Nordrhein-Westfalenin osavaltion toimittamaan lupaamansa tukkimäärän Klausner-sahayhtiölle.

Osapuolet sopivat puolen miljoonan kuution vuotuisesta toimituksesta myrskyn jälkeen 2007. Sopimus kestää vuoteen 2014.

Osavaltio halusi vetäytyä sopimuksesta, kun Klausner oli maksanut puusta myöhässä.

Alueen muille sahaajille sopimus on kauhistus. Se takaa käytännössä neljäsosan osavaltion tukeista Klausnerille alle markkinahintaan.

Metsänhoitomaksun poisto olisi työllisyydelle kohtalokasta

Metsänomistajien maksamilla metsänhoitomaksuilla rahoitetaan osa metsänhoitoyhdistysten toiminnasta. Jos maksu poistettaisiin, vähenisivät metsätalouden toimihenkilöiden työpaikat eri arvioiden mukaan 300–400:lla.

Metsäalan toimihenkilöiden etujärjestön puheenjohtaja **Håkan Nystrand** ei kiihdy viime päivien otsikoista metsänhoitomaksusta, ei poistosanastakaan.

”Katsomme Meton hallituksessa asiaa nyt ihan rauhassa kuulemiskierroksella ja teemme ratkaisun. Peruslinjamme on kuitenkin, että puolustamme metsänhoitomaksua ja siihen perustuvaa työtä.”

Metsänhoitomaksusta karttuvaa 30 miljoonan euron panosta metsänomistajien neuvontaan ei karttuisi mistään muualta, kyllä se on hyvin arvokasta rahaa, Nystrand korostaa.

Isot virrat käyntiin pienellä panosrahalla

Nystrandin mukaan metsänhoitomaksu on samalla tavalla arvokasta rahaa kuin kemeran rahakin. Molemmilla rahoilla on hänen mukaansa iso merkitys töiden käynnistäjänä metsätaloudessa.

Metsänhoitomaksulla rahoitetusta neuvonnasta lähtee käyntiin moni puukauppa ja hakkuu, sitä seuraava metsänhoito, usein myös tiestön ja ojien kunnossapito.

Metsänhoitomaksun vuotuinen noin 30 miljoonan euron ja kemeran rahojen 60–80 miljoonan euron panostus auttaa ja kannustaa alulle 1,5–2 miljardin euron kantorahatuloja ja vuolaita palkka- ja verovirtoja maakunnissa.

Ratkaisut pulmiin on löydettävissä

Kun metsänhoitomaksusta käytävä keskustelu vuonna 2009 oli aluillaan, Nystrand kirjoitti Metsä Sanoma -lehdessä seuraavaa.

”Viime kuukausien aikana on näyttänyt siltä, että halu vahingoittaa naapuria on ollut vähintään yhtä suuri kuin halu parantaa omaa juoksua ja menestystä.”

Näköaloilla on taipumus kaventua huonoina aikoina, ja näin ei saisi käydä, Nystrand kirjoitti.

Hänen mukaansa nyt täytyy katsoa laaja-alaisesti metsänhoitomaksua ja metsänhoitoyhdistyslakia.

JUHA AALTOILA

ANTTI RAATIKAINEN

Håkan Nystrand uskoo, että metsänhoitoyhdistysten työ saadaan järjestettyä kilpailuneutraaliksi, kuten saatiin metsäkeskustenkin työ niiden organisaation uudistuksessa.